

52/2022/I.

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM

Iktatószám: KSZFO/23366-5/2022-ITM

Hivatkozási szám: 30/2022/I.

Meleg János
elnök
részére

Vasutasok Szakszervezete

Budapest
Ürömi utca 8.
1023

Tárgy: tájékoztatás rokkantsági ellátásban részesülő volt munkavállaló vasúti menetkedvezményre jogosultságáról

Tisztelt Elnök Úr!

A 30/2022/I. iktatószámú, 2022. február 1-jén kelt levelét köszönettel megkaptam, amellyel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adom.

Vasúti utazási kedvezményre jogosult a vasúti társaságnál végzett munkavégzésével összefüggésben szerzett egészségkárosodása miatt megváltozott munkaképességű személyek ellátásában (rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban) részesülő volt munkavállaló a lentebb kifejtett szabályok figyelembevételével.

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 37. § (1) bekezdése kimondja:

„Az országos, regionális vagy elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző, valamint az országos vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság munkavállalóját, azt a volt munkavállalóját, aki legkésőbb a munkaviszony megszűnését követő naptól kezdődően nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, átmeneti bányászjáradékban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül (a továbbiakban: nyugdíjas) és

igényjogosult hozzátartozóikat, továbbá a vasúti dolgozók menetkedvezményeiről szóló jogszabályban meghatározott személyeket **utazási kedvezmény illeti meg (a továbbiakban: menetkedvezmény)...**”

Az egyes vasúti utazási kedvezményekről szóló 57/2009. (X. 20.) KHEM rendelet (a továbbiakban: KHEM rendelet) 2. § (1) b) pontja szerint vasúti utazási kedvezményre jogosult a kedvezményezett vasúti társaság azon volt munkavállalója, aki a kedvezményezett vasúti társaságnál végzett munkájával összefüggésben szerzett egészségkárosodása miatt saját jogú nyugellátásban vagy nyugdíjszerű társadalombiztosítási ellátásban részesül. E rendelkezés a KHEM rendelet megalkotásakor hatályos, korábbi társadalombiztosítási szabály- és fogalmi rendszer kontextusában került megfogalmazásra, és azóta is változatlan formában van hatályban. Tartalma a társadalombiztosítási rendszer 2012-es átalakítását vezérlő elvek figyelembevételével és a jelenlegi társadalombiztosítási ellátó rendszer összefüggésében kerülhet helyes megvilágításba. A hivatkozott pontot ekképpen vizsgálva, a rokkantsági ellátásban részesülő személyek is jogosultak a KHEM rendelet szerinti vasúti utazási kedvezményre.

A törvényi szabályozás (mely a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 68. § (2) bekezdéséből az Sztv. hatálybalépésekor az Sztv. 37. § (1) bekezdésébe került átültetésre) **lekövette a nyugdíjrendszer és az egészségkárosodott személyek ellátórendszerének 2012. január 1-jével – a nyugdíjkiadások és nyugdíjjáradékból származó bevételek egyenlegének javítása érdekében – történt átalakítását**, ami a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény rendelkezései révén valósult meg. E törvények értelmében megszűntek különböző, korábban a nyugdíjkorhatár betöltése előtt igénybe vehető saját jogú nyugdíjak (pl.: rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, előrehozott öregségi nyugdíj, korengedményes nyugdíj, korkedvezményes nyugdíj, bányásznyugdíj, szolgálati nyugdíj). A korábbi, társadalombiztosítási alapú, szolidaritási elvre épülő rokkantsági nyugellátás, továbbá az egészségkárosodott személyek szociális járadékai közül a rendszeres szociális járadék és az átmeneti járadék átalakult társadalombiztosítási alapú rehabilitációs ellátássá (a foglalkozási rehabilitációra javasolt személyek esetén) vagy – a megmaradt egészség és a korábbi kereset mértékétől függő – rokkantsági ellátássá (a foglalkozási rehabilitációra nem javasolható egészségkárosodott személyek esetén).

Az egészségkárosodott személyek „nyugdíjszerű” rendszeres szociális ellátásai alatt olyan ellátások voltak értendők, amelyek a korábbi rokkantsági nyugellátáshoz képest a szolgálati idő és/vagy a szükséges egészségkárosodási mérték tekintetében kedvezőbb feltételek mellett voltak megállapíthatók. Az egyes ellátások az egészségkárosodott személyeknek az egészségkárosodás mértéke, az életkor, az egészségkárosodás bekövetkeztének ideje, az előzetes szolgálati idő tekintetében különböző csoportjait ölelték fel, és különböző folyósítási feltételekkel rendelkeztek.

Ide tartozott a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka és a rokkantsági járadék. Ezek közül a rendszeres szociális járadék és az átmeneti járadék kivezetésre került, 2012-től megváltozott munkaképességű személyek ellátásaként folyósítható tovább. A bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka az egyes bányászati dolgozók társadalombiztosítási kedvezményeiről szóló 23/1991. (II. 9.) Korm. rendelet, a rokkantsági járadék pedig a rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet alapján továbbra is megállapítható.

A fenti ellátások kifejezetten a kieső jövedelem pótlását célzó ellátások, amelyekkel szemben a fogyatékos, illetve súlyosan fogyatékos személyek részére megállapított ellátások (fogyatékosági támogatás, valamint a kifutó vakok személyi járadéka) nem a kieső jövedelmet, hanem a fogyatékoság miatt jelentkező életviteli többletköltségek részbeni kompenzációját szolgálják.

Tájékoztatom továbbá, hogy a közlekedésért felelős tárca által a KHEM rendelet módosítására előkészített előterjesztés javaslatot tesz a KHEM rendelet 1. § b) pontjában meghatározott „nyugdíjas” fogalmának – Sztv.-hez igazodó – pontosítására többek között a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő személyek nevesítésével. Jóllehet, egyelőre nem nyílik lehetőség a KHEM rendeletet módosító előterjesztés tovább-tárgyalására, ezáltal az annak szövegében javasolt jogtechnikai pontosításokra, **a menetkedvezményre jogosultság tekintetében az Sztv. rendelkezései az irányadók, így az Elnök Úr levelében említett, a kedvezményezett vasúti társaságnál üzemi balesetben megrokkant, rokkantsági ellátásban részesülő volt munkavállaló, valamint igényjogosult hozzátartozója jogosult a vasúti menetkedvezményre.**

Ennek megfelelően felkértem a MÁV Zrt.-t, a MÁV-START Zrt.-t és a GYSEV Zrt.-t, szíveskedjenek – az Sztv. előírásai alapján – biztosítani a vasúti menetkedvezmény igénybevételi lehetőségét:

- az országos, regionális vagy elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző, valamint az országos vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság olyan volt munkavállalójának is, aki legkésőbb a munkaviszony megszűnését követő naptól kezdődően nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, átmeneti bányászjáradékban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül (nyugdíjas),
- a kedvezményezett vasúti társaság azon volt munkavállalójának, aki a kedvezményezett vasúti társaságnál végzett munkájával összefüggésben szerzett egészségkárosodása miatt megváltozott munkaképességű személyek ellátásában (rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban), rokkantsági járadékban, bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában vagy saját jogú nyugellátásban részesül, továbbá
- az előzőekben felsorolt személyek igényjogosult hozzátartozóinak.

Jelen tájékoztatás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény alapján nem minősül a hatóság állásfoglalásának, jogi iránymutatásnak. A tájékoztatás, felvilágosítás a minisztérium szakmai álláspontját tükrözi, amelyre bíróság, illetve más hatóság előtt hivatkozni nem lehet, az jogot, kötelezettséget nem keletkeztet.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Budapest, 2022. 03.01.

Üdvözlettel:

Dr. Mosóczi László

(P. H.)

